

కాళిదాసు: నా రక్షకుడు (Kalidasa: My Saviour)

క్రీ.శ. 4-5వ శతాబ్దంలో [రెండవ చంద్రగుప్తుని](#) (విక్రమాదిత్యుని) రాజ్యంలో జీవించిన, భారతదేశంలోని గొప్ప సంస్కృత కవులలో ఒకరైన కాళిదాసు యొక్క బాల్యం గురించి, [ఆయనను ఒక మూర్ఖుడిగా](#) చిత్రీకరించే అనేక కథలు ఉన్నాయి. ఆయన మూర్ఖుడే కాదో నాకు తెలియదు కానీ, ఆయన నాకు గొప్ప రక్షకుడయ్యాడు. కాళిదాసు గురించిన కథలు జానపద కథలు కాబట్టి, ఎంతమంది కాళిదాసులు ఉన్నారు, ఎవరు ఏమి చేశారు అనే విషయంలో గందరగోళం ఏర్పడవచ్చు. వారిలో ఒకరు ఉజ్జయిని రాజా భోజుని ఆస్థానంలో ఉండేవారు. ఏదేమైనా, ఆ విషయం నాకు పట్టింపు లేదు, ఎందుకంటే నేను ఆ కథల నుండి ప్రయోజనం పొందాను" అని తన జీవిత విధానాన్ని మార్చిన సంఘటనలను తన స్నేహితుడు ప్రొఫెసర్ నరేంద్రతో పంచుకుంటూ, (భారత ప్రభుత్వ మానవ వనరుల అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ (MHRD) ఏర్పాటు చేసిన దక్షిణ భారతదేశంలోని ఒక ప్రముఖ మేనేజ్మెంట్ స్కూల్కు డైరెక్టర్గా పనిచేసిన) డాక్టర్ పి.సి. అన్నారు..

2005 ఏప్రిల్లో నాకు ఒక భయంకరమైన అనుభవం ఎదురైంది. నేను కంప్యూటర్ ఆధారిత పని విధానానికి మారినందున, నా డేటాలో అధిక భాగం నా ల్యాప్టాప్లోనే ఉండేది. ఇన్స్టిట్యూట్కు సంబంధించిన పనితో పాటు, సైసెస్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నష్టాల్లో ఉన్న చక్కెర మిల్లులతో నాకు రెండు ప్రధాన కన్ఫ్లిక్ట్ ప్రాజెక్టులు నడుస్తున్నాయి. చాలా వరకు డేటా సేకరణ పని పూర్తయింది మరియు నేను నివేదికలను సిద్ధం చేస్తున్నాను. చక్కెర మిల్లు పరిస్థితిపై రాష్ట్ర మంత్రి ప్రకటన ఇవ్వాలి ఉంది మరియు దానిని వేగవంతం చేయమని నాకు రిమైండర్లు వస్తూనే ఉన్నాయి. సైసెస్ బోర్డ్ నివేదికను కూడా పూర్తి చేయాలి ఉంది, ఎందుకంటే నేను మరుసటి నెలలో నా కుమార్తె వివాహానికి సుమారు 2500 కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణించాల్సి ఉంది. ఇన్స్టిట్యూట్లో కూడా షెడ్యూల్ చాలా బిజీగా ఉండేది, నిర్మాణ పనులు మరియు ఫ్యాకల్టీ ఇంటర్వ్యూలతో. ఎందుకంటే, మేము జూలైలో PGPలో మూడవ విభాగానికి ప్రవేశాలను పెంచుతున్నాము, అయితే మొదటి రెండు విభాగాల బ్యాచ్ మార్చిలోనే ఉత్తీర్ణులయ్యారు. ప్రతిదీ క్లిష్ట పరిస్థితిలో ఉంది.

బహుశా ఏప్రిల్ 22వ తేదీన వయనాడ్లో జరిగే స్నాతకోత్సవ ప్రసంగం కోసం నాకు ఆహ్వానం వచ్చింది. ఆర్డినెన్స్ ఫ్యాక్టరీల అధికారుల కోసం మేము ఏర్పాటు చేసిన మొదటి ప్రాయోజిత కార్యక్రమానికి ఒక పార్టీ కూడా ఉంది. నేను రాత్రి భోజనం చేసి, రాత్రి 11 గంటలకు కొట్టాయం వెళ్ళే రైలు ఎక్కడానికి బయలుదేరాను. నా స్నాతకోత్సవ ప్రసంగాన్ని సిద్ధం చేసుకోవడానికి ల్యాప్టాప్లో పని చేసి నిద్రపోయాను. రాష్ట్ర ఆర్థిక మంత్రి కూడా నాకు ఎదురుగా ఉన్న బెర్త్లో ప్రయాణిస్తుండటంతో, కోచ్లో భద్రతా సిబ్బంది ఉన్నందుకు నాకు సంతోషంగా అనిపించింది.

ఉన్నట్టుండి ఏదో శబ్దం విని మేల్కొన్నాను, చూసేసరికి నా ల్యాప్టాప్ కనిపించలేదు. నాకు చాలా భయం వేసింది. నా కూతురి పెళ్లికి వెళ్లేలోపు, ఆరు నెలలుగా నేను సేకరించిన సమాచారంతో నివేదికలను ఎలా పూర్తి చేయాలి, అలాగే బ్యాచ్ సైజు పెంపునకు సంబంధించిన పరిపాలనా

వ్యవహారాలను ఎలా చూసుకోవాలి? ప్రతిపాదిత బ్యాచ్ సైజు పెంపు కారణంగా పనిభారం పెరగడాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్న అధ్యాపకులు, సిబ్బంది ఆగ్రహాన్ని నేను అప్పటికే ఎదుర్కొంటున్నాను. ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేయడానికి కొచ్చిన్ స్టేషన్లో వేచి ఉన్నప్పుడు, వయనాడ్ మేనేజ్మెంట్ స్కూల్కు వెళ్లే దారిలో, ఈ సవాలును ఎలా ఎదుర్కోవాలా అని ఆలోచిస్తునే ఉన్నాను. రాత్రి, ఉజ్జయిన్కు చేరిన నా బ్యాచ్మేట్ ఒకరు చెప్పిన కాళిదాసు కథ నాకు గుర్తొచ్చింది.

ఒకసారి రాజా భోజుడు తన కృషికి పురస్కారం ఇవ్వడానికి కాళిదాసును ఆహ్వానించాడు. కాళిదాసు తన చిన్ననాటి స్నేహితుడితో కలిసి క్షిప్ర నదిని దాటుతున్నాడు. మాట్లాడుకుంటుండగా, తన స్నేహితుడు కొంచెం కలత చెందినట్లు కాళిదాసు గమనించాడు. కాళిదాసు అడగగా, ఆ స్నేహితుడు ఆ ప్రశ్నను దాటవేయడానికి ప్రయత్నించాడు. పదేపదే అడగగా, ఆ స్నేహితుడు కాళిదాసుతో “నాకు మీ మీద కోపంగా ఉంది” అని చెప్పాడు. కాళిదాసు “ఎందుకు?” అని అడిగాడు. దానికి అతని స్నేహితుడు “మీరు పోటీదారు కాకపోయి ఉంటే, ఈ పురస్కారం నాకు దక్కేది” అని బదులిచ్చాడు.

ఇది విన్న కాళిదాసు తన రచనను పిప్రా నదిలో పారవేశాడు. ఆశ్చర్యచకితుడైన ఒక స్నేహితుడు దిగ్భ్రాంతి చెంది, “కాళిదాసా, నువ్వేం చేశావు?” అని అరిచాడు.

కాళిదాసు చిరునవ్వుతో, “ఈ రచన నా సృష్టే. నేను ఇలాంటిది మళ్ళీ సృష్టించగలను. కానీ నీలాంటి చిన్ననాటి స్నేహితుడు నాకు దొరుకుతాడా?” అని అన్నారు. ఆ కథ నిజమో అబద్ధమో నాకు తెలియదు. కానీ అది నాలో కొత్త శక్తిని నింపింది. “అయినా, నివేదికల కోసం డేటాబేస్ అంతా నేనే అభివృద్ధి చేశాను. దాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకుని తిరిగి సృష్టించలేనా?”

పునరుత్తేజం పొంది నేను నా స్థానానికి తిరిగి వచ్చి, పునాదిని పునర్నిర్మించడం ప్రారంభించాను: ఇక్కడ కొంత ముద్రిత రూపంలో, అక్కడే లేదా మరొక పోర్టబుల్ ఫ్లాపీ డ్రైవ్లో కొంత, ఇంట్లో డెస్క్టాప్పై కొంత, ఆఫీసు డెస్క్టాప్పై కొంత, ల్యాప్టాప్లో కొంత. పరస్పరం పంపుకున్న ఈమెయిళ్ళ ద్వారా అనేక ఆధారాలు మరియు డేటా సెట్లు లభించాయి. నేను కలిసి, ఇంటర్వ్యూ చేసిన ఎగ్జిక్యూటివ్ నుండి మిగిలిన సమాచారాన్ని సేకరించాను. మూడు వారాల వ్యవధిలో నేను నివేదికను పూర్తి చేయగలిగాను, నాలుగో వారంలో దాన్ని ఎడిట్ చేసి ప్రింట్ చేసి, నివేదికలను పంపిస్తూ, ఇతర ఆఫీసు పనులు, ఇంటర్వ్యూలు మొదలైనవన్నీ పూర్తి చేస్తూ నా కూతురి పెళ్లికి బయలుదేరాను.

అప్పటి నుండి కాళిదాసు నా జీవితంలో ఒక ప్రధాన వ్యక్తిగా, ఆదర్శంగా నిలిచారు. వయసు పెరగడం, పదవీ విరమణ తర్వాత సంచార జీవితం వంటి కారణాల వల్ల నా రచనలను కోల్పోవడం, నన్ను మూర్ఖుడని పిలవడం వంటివి ఇప్పుడు నాకు ఇబ్బందిగా అనిపించవు. కానీ, సంస్థాగత ప్రయోజనాల మధ్య స్పష్టమైన విభేదాలు తలెత్తి, వాటిని పరిష్కరించగలిగే పరిస్థితులలో కూడా, అవసరమైనప్పుడు నాకు ఎల్లప్పుడూ సహాయం చేసిన ఒక స్నేహితుడిని కోల్పోవడానికి మాత్రం నేను వెనుకాడతాను. పదవీ విరమణ తర్వాత నా రచనలన్నింటినీ, అనుభవాలన్నింటినీ ఒకచోట చేర్చి, వాటిలోని కొన్ని భాగాలను తిరిగి పొందగలుగుతున్నానంటే, అదంతా కాళిదాసు నుండి పొందిన స్ఫూర్తి వల్లే సాధ్యమైంది” అని డాక్టర్ పి.సి. ముగించారు.